

muljave, medtem ko ponehavamo pri množini suhih klajil, tako dobi živina približno deseti dan že samo muljavo. Zlasti pri mladih teletih je hitri prehod malo nevaren, ker teleta shujšajo, ali pa vsled napejanja (kolike) pocrkajo, kar si je potem kmetovalec sam kriv. Jednako naj postopa umen živinorejec, ko preide od krmljenja v hlevu s suhimi klajili na slamo. Ako se živina, prej ko smo jo izpustili iz hleva na pašnik, ne privadi muljavi in zunanjemu mogoče bolj hladnemu zraku, kakor je v hlevu, tedaj živina zaostane v svoji rasti in reji ter mine dostikrat več tednov, predno si živina toliko opomore, da je v takem stanu, kakor poprej. Pri sladem vremenu se lahko pojavijo še bolezni, ki kaj malo vplivajo na poznejše uspevanje živine. Ne spunkajte toraj svoje živine prej na pašnike, dokler je iste navadili na zeleno klajo in zunanji zrak, ter ne dajte zapeljati h temu, ako je bilo solnce tudi nekaj dni precej toplo. Dajte tedaj živini že nekaj časa, predno jo ženete prvokrat na pašnike, zelene klaje, pomešane s krmo ali slamo v hlevu ter jo pustite vsak dan nekoliko na prosto, da se privadi zunanjemu zraku. V kratkih besedah povedano, zaopomeni kmetovalec to-le: Daj svoji živini krme in slame s prvo muljavo, da se njen želodec navadi na novo klajo.

Pripravimo se proti pomladanski slani (mrazu).

Letos je palo po naših gorah toliko snega, kakor že leta in leta ne. Hribovci pravijo, da bo treba dolgo čakati, predno se snežena odeja otaja. Radi bližnje izvanredno mrzle zime se je tudi zemlja močno razhladila. Pomladanska slana (mraz) nas ne bo toraj prav nič iznenadila, če se pokaže ta dan ali drugi. Pripraviti se moramo toraj za boj proti nji.

Slana (mraz) pade samo v mirnih, jasnih mrzlih nočeh. Kedar zapade po naših gorah sneg in se nebo razjasni, pa jo skoraj gotovo imamo. V vetrovnem vremenu navadno ni pomladanske slane ker se zmeta gorenji gorki in spodnji mrzli zrak. Če je nebo hladno pridržijo oblaki toploto pri zemlji, zato tudi ne bo slane. Čim bolj je rastlina pognala, tem lažje slana škodi in tem večja je tudi škoda. V vinogradu nam radi tega pozna slana ne pobere samo pridelek dotičnega leta, marveč dostikrat tudi pridelek naslednjega. Sadna letina odvisi večinoma od pomladanskega vremena. Če zasači slana sadno drevje v času, ko je šel pridelek. Zato se moramo na ta v namenu sadjarstvu jako važen faktor ozirati tudi tedaj, ko odbiramo posamezne sadne vrste in sadna plemena. Vleže, ki so podvržene slani, sadili bomo pozno cvetoče drevje.

Pomladanska slana je najbolj nevarna v nižavah, zlasti v dolinah. To prihaja od tod, ker je mrzel zrak bolj težek od gorkega, zato se vali podobno kot navzdol. Po visokih gričih je pomladanska slana naj manj nevarna. Zaprte doline, iz katerih ne more

zrak tako lahko uiti so bolj podvržene slani nego odprte. Blizu močvirja in obširnih travnikov, ki se po noči bolj razhlado, nastopa slana bolj pogostoma nego v suhih legah. Jutranje lege, kjer se zamrlo mladje bolj hitro otaja, trpe navadno bolj od slane nego zapadne.

Kot najboljše sredstvo proti pomladanski slani spoznalo se je do sedaj kajenje. S tem, da napravimo nad poljem, vinogradom, sadovnjakom ki ga hočemo obvarovati slane mnogo dima, ubranimo, da se zemlja preveč razhladi. Dim deluje toraj kakor nekako pogrinjalo. On deluje pa tudi drugače! Skušnje so namreč pokazale, da se nekoliko premrzle rastline, lahko še rešijo, če se polagoma razgrejejo in otopè. Če brani toraj dim prvim solčnim žarkom do rastline, se bo ta bolj počasi razgrela in škoda bo manjša. Poleg dima brani tudi vodena para, ki se napravlja, ko žgemo mokre tvarine, da se zemlja razhlaja.

Kajenje proti pomladanski slani ni nova iznajdba. V gorskih dolinah, kjer se prikazuje slana posebno pogostoma, poznali so kajenje že pred stoletji. Seveda ne pomaga kajenje vselej. Uspeh je bolj odvisen od tega, kako se kadi in kakšen mraz je. Če je pala toplota na 4, 5 stopinj mraza gotovo ne ubranimo pogube, in naj še tako močno kadimo, pač pa rešimo s kajenjem lahko še marsikaj, če je mraz nekoliko manjši. Kjer kadi en sam posestnik, tudi ne opravi mnogo. Kaditi mora cela soseščina tako, da se dolina popolnoma napolni z dimom. Zato bi bilo najboljše, če bi vzeli občinski zastopi stvar v roke in vpeljali splošno dolžnost za kajenje proti pomladanski slani. Čim bi pretila slana, dalo naj bi se s zvonom, kakor takrat, ko nastane požar, znamenje in vsakdo naj hiti na mesto, ki se mu že prej določi.

Za napravo dima rabimo lahko različne odpadke, ki jih dobimo v vinogradu ali blizu njega. Osobito je dobro listje, rožje, plevel, gnoj, mah vejevje itd. Kedar netimo to tvarino paziti moramo, da ne gori v plamenu. Dovolj je, če tli, kajti tedaj se napravlja mnogo več dima. Če so te tvarine presuhe, jih je nekoliko z vodo politi, da se napravi poleg dima tudi kolikor mogoče mnogo vodene pare. Nikdo naj ne misli, da bo pregnal mraz z velikim ognjem!

Žgati je po mogočnosti na mnogih krajih, vendar ne preblizu rastlin, da se te ne preparijo. Na enem hektarju zemljišča žgati je vsaj 4 ognje, če jih je več, tem boljše. V nevarnih nočeh ni časa iskati tvarine za kurjavo, zato jo je pripraviti že prej! Pripravljene kupe zapali lahko sosed, če imaš ti kje drugod opravilo. Majhni kupi goriva se prehitro požgejo in dajo malo dima, zato napravljaj velike, ker zahtevajo tudi manj postrežbe. Gorivo je zapaliti, čim je pala toplota na 1 stopinjo nad ničlo in se sluti, da postaja vedno bolj mraz. V ta namen je dober toplomer neobhodno potreben. Toploto je meriti seveda tam, kjer preti nevarnost, toda oddaljeno od poslopja in drevja. To delo opravlja lahko eden bolj razumnih posestnikov, kateri da potem vsem znamenje, da je čas prižgati. Če se med kadenjem pokažejo oblaki ali nastane veter ter se ni več bati slane, pomoriti je ogenj ter ostanek goriva spraviti za drugo

nevarnost. H koncu svetujemo, naj ne stavijo naši posestniki preveč upanja v kajenje proti slani, kajti boj proti vremenskim elementom ni lahka stvar. Bolj priporočamo, da zasajajo v legah, ki so podvržene slani, take rastline, ki bolj pozno poganjajo in cvetejo.

Vojska med Rusi in Japonci.

Pomorska bitka?

Vsaki dan nam lahko poroča, da se je rusosko brodovje z japonskim spoprijelo. Obe stranke mislite, da bo ta ali prihodnji teden njima veliko pomorsko bitko prinesel. Roždestvenski je baje na disenteriji zbolel.

Z mandžurskega bojišča.

Japonci se na vse čine trudijo da bi obe ruski krili obšli. Japonske izgube pri Mukdenu so že z novimi vojaki nadomeščene. Tudi na tem bojišču imamo vsak dan bitko pričakovati.

Nemiri na Rusoskem.

Notranje Rusosko se še vedno ni umirilo dan za dnevom poročajo časniki, kako razburjeni kmetje grajščine oropajo in si zemljišča razdele.

Rusoska gospoda se posebno boji 1. majnika in z njim razburjenih delavcev. Čeravno je vse pripravljeno v mestah, da se vsak nemir takoj zaduši, vendar bogatini zapuščajo iz straha Rusko. V zadnjih dneh se ni manje nego 150.000 potnih listov (Reisepass) izdalo.

Spodnještajerske novice.

Kaplan Podplatnik še dalje pretepa. Poznan kaplan Podplatnik iz Gamsa še vedno pretepa otroke v šoli, čeravno se je že o tem poročalo v časniku. Nam se zdi, da še ima zdaj večjo veselje nad svojim surovim ravnanjem, ker je bil „pohvaljen“ javno v „Marburger Zeitung.“ Seveda pretepa samo dečke, „nam nič ne storijo kaplan“, pravijo deklice. Na dečkih si hoče jezo ohladiti, ker je bil v mariborškem časniku dobil nauk, kako mora duševni pastir kot učitelj ravnati. Če katerega nedolžnega dečka dobro naklesti, pošlje ga k učitelju z besedami „pojdi k učitelju, da pridem zopet v „marburgerco“. Ljubi gospod Podplatnik, o vašem lepem ravnanju nam ne poročajo učitelji iz Gamsa, ampak stariši pretepanih šolarjev. Misliš ljubi kaplanček, da so kmetje tako v te zaljubljeni, da si dajo tebi nič meni nič pretepavati sinke, samo da si ti jezo ohladiš? Tvoje surovo ravnanje je krivo, da toliko otrok iz šole izostaja, tebe se bojijo in tvojega „španiš“. Čas je, da se temu konec stori. Dolžnost okrajnega in občinskega šolskega odbora je, da se nebo godilo nadalje kaj tacega.

Pavlihast kaplanček. Iz Celja se nam poroča: V Sredo okoli 11 ure po noči je naenkrat v ljubljanski cesti nekdo začel kričati pred mitnico (mauto) „odprite, odprite“. Mitničar, misleč da ta krik dela kak pijanec, odpre okno in zagleda pred mitniško

pregrajo en voz. Ta, ki je sedel zadi na vozu, je spet kričati na vse grlo, naj mu pregrajo. Mitničar pa je rekel, da tega preje ne storim. Ta mu ne plača mitnine po 22 v. Kričač pa velja, da se mu mora odpreti preje ograja. S se pričkala nekaj časa. Na zadnje vendar je gospodek iz voza in mitničar spozna v njem kaplančeka. Ta vzame iz žepa možnjico, v kateri je bilo precej drobiža in zopet zahteva, da mu kaplan odpre ograjo, predno da plača. Ker tega mitničar ni hotel, vtakne gospodek možnjo z drobižom anj gre k vozu, vzame malo torbico in poda iz, v kateri je mitničarju bankovec po 100 kron naj si plača po 22 vinarjev. Mitničar zagotavlja, da bo mu vrneti bankovca in prosi gospoda kaplana, da mu vrne v drobižu, saj ga ima. „Imam drobiž“, reče mitničar, „pa jaz hočem s tem denarjem plačati.“ Mitničar reče, če že tako hoče, je dobro, naj pride do voza, da mu izroči ostanek od bankovca; za imec mu ga prositi. „Moje ime Vas nič ne briga“, reče mitničar, prijazen duhovnik. Mitničarju je kmalu prišla na burke, — celo voznik je majal z glavo, — mitničar reče, da bo bankovec zanesel na policijo. On pa mu tedaj k redarstvu in tukaj začne kaplan zopet, staro burko in hoče plačati z bankovcem, mitničar mu kmalu ojasni, da si take burke morebiti ne dovoliti s svojo kuharico, ne pa z mestnim denarjem. Nazadnje seže vendar kaplanček v žep in mu vrne vinarjev v drobižu, nakar je tudi odprl ograjo in gospod kaplan se je odpeljal k sebi na južni železnici, kjer je pod imenom „kaplan Selzek“ dobro poznan.

Dobro mu je rekel. Pred kratkim pridiga pater Albert iz Krškega na grajščini v Srednji Štajeri nad Krškem. Vsa družina in sam graščak pomirno verno besedam duhovnika. Čez nekaj časa mu grajščak patru: „Če hočete pridigovati božjo pridigujte dalje, če pa hočete o politiki govoriti, so vrata.“ Dobro mu je rekel graščak in mu da si bo pater to zapomnil. Dandanes že duhovniki govoriti o politiki proti deklamirajo in in takim duhovnikom je treba pokazati dušo.

Prav se jim zgodi. V velikonočnem tednu iskali so se v Mariboru živeži, koje so ženske na trgu ponujale na prodaj. Pri tem se je o ženskah našlo, da so imele na prodaj mleko, ki ga z vodo in so zaradi tega morale iti kaše pečiti. Larka Barbara Mahorič iz Zlatoličja, okraj Pačar, nesla je v Maribor na trg poln žakelj klobas, ki so bile napravljene iz konjskega mesa in so zaradi tega še močno smrdele. Tem klobasam se je larka zahvaliti, da se bo spoznala z okrožnim ljudem in njegovo kaznijo. Dragi kmetje, pazite da klobas čisto in nepokvarjeno, kar prinesete v mesto na prodaj. Če se vam enkrat ali dvakrat posebej prodate pokvarjen živež, enkrat vas vendar v okrajno ali okrožno sodišče v tem ne potegne. Prinesite pa vslelej dobro blago, boste kmalu in kot dobri prodajalci v tem oziru, da samostojno in sveže blago ponujate in imeli boste tu